

HOTĂRÎREA PLENULUI
CURȚII SUPREME DE JUSTIȚIE A REPUBLICII MOLDOVA
Cu privire la aplicarea prevederilor art. 364¹ CPP
de către instanțele judecătorești

nr. 13 din 16.12.2013

Modificată de:
Hotărîrea Plenului CSJ a RM nr.19 din
26.03.2018

În scopul asigurării aplicării corecte și uniforme de către instanțele judecătorești a normelor procesual-penale privind judecarea cauzelor penale pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală în procedura simplificată prevăzută de art.364¹ CPP, Plenul Curții Supreme de Justiție, în conformitate cu art.2 lit.c) și art.16 lit.c) din Legea cu privire la Curtea Supremă de Justiție, prin prezenta hotărîre dă următoarele explicații:

1. Procedura simplificată a judecării cauzelor penale pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală reprezintă de fapt o procedură abreviată ce are la bază o pledoarie de vinovăție și poate fi aplicată dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

1) cererea inculpatului să intervină pînă la începerea cercetării judecătorești în prima instanță;

2) cererea inculpatului trebuie să conțină mențiune privind recunoașterea totală și necondiționată a faptei/faptelor incriminate în legătură cu care a fost diferit justiției și renunțarea la dreptul de a solicita examinarea altor probe;

3) probele administrate în faza de urmărire penală să fie suficiente și de natură să permită stabilirea unei pedepse.

2. Conform art.364¹ alin.(1) CPP, inculpatul poate solicita judecarea cauzei conform procedurii simplificate printr-un **înscriș autentic**.

Avînd în vedere și conținutul declarației, reiese că aceasta trebuie să fie expresă și neechivocă.

Înscrișul autentic al inculpatului va cuprinde atît recunoașterea faptei/faptelor descrise în rechizitoriu, cît și solicitarea ca judecata să se facă în baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Caracterul neechivoc al recunoașterii impune ca înscrișul să cuprindă o manifestare de voință suficient de clară, prin referire la faptele reținute prin rechizitoriul, solicitarea ca judecata să se facă în baza probelor administrate în cursul urmăririi penale, precizarea cunoașterii și însușirii acestor probe, precum și renunțarea la administrarea altor probe.

Aceste condiții trebuie îndeplinite cumulativ, ținînd seama că declarația inculpatului nu este un act formal, ci și unul substanțial, de fond.

3. Potrivit art.364¹ CPP, judecata se face în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, doar dacă inculpatul recunoaște faptele așa cum sunt menționate în rechizitoriul.

4. Inculpatul trebuie să recunoască și încadrarea juridică a faptei/faptelor așa cum a/au fost reținute în rechizitoriu. În cazul când inculpatul contestă încadrarea juridică a faptei, nu pot fi aplicate dispozițiile art.364¹CPP.

5. Prevederile art.364¹ CPP impun, cât se poate de clar, ca declarația de recunoaștere a faptei/faptelor reținută în rechizitoriul să fie însoțită de o solicitare de judecare a cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, pe care le cunoaște și le însușește.

Formulând solicitarea de a judeca cauza în baza probelor administrate în fază de urmărire penală, inculpatul renunță neechivoc la dreptul de a interoga martori în fața instanței. Renunțarea nu este contrară art.6 §3 lit.d) din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, dreptul consacrat de aceste dispoziții neavând caracter absolut.

6. Precizarea în declarația inculpatului, precum că acesta cunoaște și își însușește probele administrate în faza de urmărire penală, este necesară, deoarece renunțarea la audierea publică a martorilor trebuie făcută în cunoștință de cauză.

7. Din formularea alineatului (1) al articolului 364¹CPP rezultă că declarația făcută într-un înscris autentic poate fi realizată doar în fața primei instanțe și *pînă la începerea cercetării judecătorești*. Legea instituie astfel un termen de decădere, a cărui nerespectarea e sancționată cu respingerea, ca tardivă, a cererii de judecare a cauzei în procedura simplificată.

Începerea cercetării judecătorești este marcată întotdeauna de citirea rechizitoriului în conformitate cu prevederile art.366 CPP, moment procesual deosebit de important, care stabilește pragul pînă la care se poate aplica procedura simplificată de judecată prevăzută de art.364¹CPP

Această sancțiune va interveni doar dacă nerespectarea termenului îi este imputabilă inculpatului. Prin urmare, în cazul în care unul dintre inculpați a lipsit justificat la termenul la care s-au admis cererile coinculpaților de judecare a cauzei conform procedurii simplificate, acesta poate beneficia în continuare de prevederile art.364¹CPP.

8. Instanța de judecată verifică dacă declarația care este cuprinsă într-un înscris autentic întrunește condițiile cerute, este făcută în cunoștință de cauză și însoțită de solicitarea de judecarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Dacă se constată că cererea este incompletă, instanța va solicita inculpatului să aducă lămuririle necesare și, după caz, să o completeze.

Instanța de judecată va explica inculpatului consecințele opțiunii de a fi judecată cauza în conformitate cu procedura care este reglementată de prevederile art.364¹CPP.

9. Instanța de judecată va adresa inculpatului care a depus o cerere de judecare a cauzei în procedura simplificată întrebarea, dacă își susține declarația precum că recunoaște în totalitate faptele indicate în rechizitoriu și dacă solicită ca judecata să aibă loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, pe

care le cunoaște și asupra cărora nu are obiecții, consemnând această declarație în procesul-verbal al ședinței de judecată, ce este semnat de către inculpat și avocatul său. În cazul când inculpatul este minor, această declarație în procesul-verbal se semnează și de către reprezentantul legal al minorului.

După aceasta, președintele ședinței de judecată acordă cuvânt procurorului, părții vătămate, părții civile, părții civilmente responsabile și apărătorului pentru a-și expune opiniile asupra cererii formulate.

10. Atunci când declarația de judecare a cauzei penale în procedura prevăzută de art.364¹CPP s-a făcut în cadrul *ședinței preliminare*, la momentul exercitării prevederilor art.364 CPP, președintele ședinței de judecată anunță părțile că, conform încheierii adoptate anterior, cauza va fi judecată în procedura simplificată pe baza probelor administrate la faza urmăririi penale.

11. Dacă la punerea pe rol a cauzei penale, inculpatul ori apărătorul lui nu au solicitat judecarea cauzei în procedura prevăzută de art.364¹CPP, acest drept poate fi valorificat în *partea pregătitoare a ședinței*, pînă la începerea cercetării judecătorești, după realizarea măsurilor enumerate în art.354-363 CPP.

12. În cazul în care, la terminarea urmăririi penale, învinuitul s-a abținut de a se prezenta pentru a lua cunoștință de materialele cauzei și nu a primit rechizitoriul, instanța obligatoriu purcede la îndeplinirea măsurilor prevăzute de art.358 alin.(3) CPP. Și doar după realizarea acțiunilor corespunzătoare, se va putea pune în discuție posibilitatea judecării cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

13. Recunoașterea faptelor poate fi făcută și de inculpatul minor. La întocmirea înscrisului autentic, persoana minoră trebuie să fie asistată de reprezentantul său legal (art.66 alin.(7) CPP), recunoscut în această calitate în modul prevăzut de lege, precum și de pedagog sau, după caz, de psiholog și, în mod obligatoriu, de apărător, care vor contrasemna cererea și declarația făcută de minor în ședința de judecată.

14. Simpla manifestare de voință a inculpatului de a recurge la procedura instituită de dispozițiile art.364¹ din Codul de procedură penală și declarația formală de recunoaștere a faptei nu conduc automat la aplicarea acestei proceduri și a unei pedepse prevăzute de art.364¹ alin.(8) CPP, instanța de judecată fiind cea care, verificînd condițiile impuse de dispozițiile art.364¹CPP, dispune de a aplica această procedură sau de a respinge solicitarea inculpatului de a judeca cauza în procedura simplificată.

15. Din prevederile art.364¹ alin.(4) CPP rezultă că procedura simplificată este aplicabilă doar dacă din probele administrate în cursul urmăririi penale reiese că faptele inculpatului sunt stabilite și sunt suficiente date cu privire la persoana sa pentru a permite stabilirea unei pedepse.

Din conținutul acestei norme desprindem că aplicarea procedurii simplificate este posibilă numai atunci când din probele administrate în cursul urmăririi penale rezultă **că fapta există, constituie infracțiune și a fost săvîrșită de inculpat.**

16. Suficiența probatoriului urmează să fie examinată de judecător sub aspectul concludenței, pertinentei și utilității probelor acumulate, deoarece regula

potrivit căreia mijloacele de probă obținute în mod ilegal nu pot fi folosite în procesul penal în cadrul oricărei proceduri, fie că e generală sau specială.

Insuficiența probatoriului nu poate fi complinită sau acoperită prin declarația inculpatului de recunoaștere a faptelor.

Cînd această condiție nu este îndeplinită, instanța va respinge cererea de judecare a cauzei în procedura simplificată.

În situația în care insuficiența probatoriului se constată abia cu prilejul deliberării, cauza va fi repusă pe rol și judecată în procedura generală.

17. Pînă la adoptarea soluției privind admiterea sau respingerea cererii inculpatului, prin care se solicită judecarea cauzei în procedura simplificată prevăzută de art.364¹CPP, judecătorul la fel este obligat să verifice dacă:

- rechizitoriul este întocmit în conformitate cu prevederile art.296 CPP;
- actele de urmărire penală nu sunt lovite de nulitatea absolută prevăzute în art.251 alin.(2) CPP;
- în faza de urmărire penală nu a fost încălcat principiul legalității în administrarea probelor;
- nu au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale garantate de Convenția europeană (de pildă, se reține utilizarea torturii sau a tratamentelor inumane sau degradante pe parcursul audierilor);
- fapta imputată inculpatului just a fost încadrată în conformitate cu dispozițiile prevăzute în Codul penal;

18. În cazul în care în urma controlului preliminar a cauzei penale se constată că există vreo încălcare a normelor imperative din Codul de procedură penală sau din probele administrate în cursul urmăririi penale nu rezultă că faptele inculpatului sunt stabilite dincolo de orice dubiu rezonabil, instanța de judecată va respinge cererea de judecare potrivit procedurii simplificate.

19. Instanța se pronunță printr-o încheiere, prin care dispune judecarea cauzei în procedură simplificată, prevăzută de art.364¹CPP.

Conform alin.(4) al art.364¹ și art.342 alin.(3) CPP, încheierea, prin care instanța admite cererea inculpatului privind judecarea cauzei în baza probelor administrate în faza urmăririi penale, se adoptă de către judecător și se include în procesul-verbal al ședinței de judecată. Încheierea nu este susceptibilă căilor de atac.

Din momentul pronunțării încheierii, inculpatul și apărătorul lui nu mai pot renunța pe parcursul procesului penal asupra opțiunii sale de a fi judecată cauza potrivit procedurii simplificate. Dacă, eventual, inculpatul ori apărătorul lui, după adoptarea încheierii privind admiterea cererii de judecare în ordinea art.364¹CPP, în timpul audierii ori după aceasta, renunță la procedura simplificată, instanța, prin încheiere protocolară, va indica că renunțarea nu poate fi admisă.

20. Președintele ședinței de judecată anunță începerea cercetării judecătorești. Cercetarea judecătorească începe cu expunerea de către procuror a învinuirii formulate. Dacă în procesul penal a fost pornită acțiunea civilă, se expune și aceasta.

21. După soluționarea acestei chestiuni, instanța de judecată purcede la audierea inculpatului, potrivit regulilor de audiere a martorului (art.105-110, 370 CPP).

Audierea realizată în baza art.364¹ CPP reprezintă un act de cercetare judecătorească. Prin urmare, în cazul judecării cauzei potrivit procedurii simplificate, instanța de judecată va efectua o cercetare judecătorească (la rîndul ei, simplificată), iar declarația inculpatului luată în acest cadru constituie mijloc de probă.

Declarațiile inculpatului se consemnează în scris de greșier ca document separat care se anexează la procesul-verbal al ședinței de judecată în conformitate cu prevederile art.337 CPP.

22. După audierea inculpatului în ordinea prevăzută de art.364¹CPP, întru garantarea dreptului la apărare în egală măsură tuturor părților în proces, atunci cînd în cauză participă partea vătămată căreia prin infracțiune i-au fost cauzate daune materiale sau/și morale, în legătură cu care nu a fost înaintată acțiune civilă, instanța explică dreptul de a se constitui în calitate de parte civilă și de a cere repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune.

Dacă partea vătămată solicită recunoașterea în calitate de parte civilă și **înaintază acțiunea civilă în conformitate cu prevederile art.221 CPP**, instanța prin încheiere protocolară admite cererea în temeiul art.61 CPP, explicîndu-i acesteia și inculpatului drepturile și obligațiile determinate de exercitarea acțiunii civile în cauza penală. Totodată, instanța va solicita părții civile să-și formuleze pretențiile în aceeași ședință. În cazul cînd partea civilă nu și-a formulat acțiunea, acesta nu reprezintă temei de amînare a judecării cauzei.

Ca excepție, părțile pot propune, în latura civilă, administrarea de probe care le dețin la acel moment și le prezintă instanței.

În cazul în care instanța de judecată a admis probele prezentate de părți în latura civilă, acestea urmează a fi cercetate, cu reflectarea în procesul-verbal al ședinței de judecată în conformitate cu prevederile art.336 CPP.

23. După aceasta, instanța trece la *dezbaterile judiciare*, care se compun din discursurile procurorului, apărătorului și inculpatului, care, după caz, mai pot lua încă o dată cuvîntul în replică. Dacă în ședință participă partea vătămată, partea civilă și partea civilmente responsabilă, cuvînt în dezbateri li se oferă și acestora.
[Pct.23 modificat prin Hotărîrea Plenului CSJ nr.19 din 26.03.2018]

24. Conform alin.(7) al art.364¹ CPP, după încheierea dezbaterilor, respectînd ordinea de soluționare a cauzei potrivit art.338 CPP, instanța purcede la deliberare și adoptarea sentinței în conformitate cu prevederile art.382-398 CPP, avîndu-se în vedere că poate fi adoptată atît sentința de condamnare, cît și de achitare ori de încetare a procesului penal, supuse căilor de atac în condiții generale.

În procedura simplificată, prevăzută de art.364¹ CPP, instanța poate pronunța o soluție de încetare a procesului penal în cazurile prevăzute în art.285 alin.(2) CPP, iar soluția de achitare poate fi pronunțată numai în cazul cînd fapta conține formal semnele infracțiunii, dar, fiind lipsită de importanță, nu prezintă

gradul prejudiciabil al unei infracțiuni, situația reglementată de prevederile art.14 alin.(2) Cod penal.

La fel, instanța poate pronunța o soluție de achitare sau de încetare a procesului penal în cazurile când procurorul, în baza ar.320 alin.(5) CPP, renunță parțial sau integral de la învinuire.

25. Conform alin.(9) al art.364¹ CPP, în caz de respingere a cererii privind judecarea cauzei pe baza probelor administrate la faza urmăririi penale, instanța dispune judecarea cauzei în procedură generală.

Conform art.364¹ alin.(1) CPP, recunoașterea celor săvârșite de inculpat vizează totalitatea faptelor reținute în rechizitoriul.

Recunoașterea parțială, constând fie în recunoașterea săvârșirii faptei în alte împrejurări sau în altă calitate, fie în recunoașterea doar a unor fapte din cele descrise în rechizitoriul, face inaplicabilă procedura simplificată.

Nu sunt aplicabile dispozițiile art.364¹ CPP în condițiile în care, deși inculpatul a recunoscut fapta reținută în sarcina sa, a contestat quantumul prejudiciului produs prin comiterea acesteia, quantum ce reprezintă element al formei calificate a infracțiunii comise.

De exemplu, în cazul unor infracțiuni de furt, contestarea bunurilor sustrase ori a quantumului prejudiciului exclude aplicarea dispozițiilor art.364¹CPP, deoarece recunoașterea nu este integrală, iar încadrarea juridică a faptelor se raportează la criteriul valorii prejudiciului.

Nu pot fi aplicate dispozițiile art.364¹ CPP în privința inculpatului în cazul când ultimul invocă ilegalitățile comise de către organul de urmărire penală sub prisma art.94 CPP, contestând o parte din probele administrate în faza de urmărire penală pe care se întemeiază rechizitoriul.

Nu sunt aplicabile dispozițiile art.364¹ CPP în condițiile în care inculpatul nu recunoaște în totalitate situația de fapt descrisă în rechizitoriu, inclusiv aspectul ce privește participarea unui coinculpat.

Încheierea prin care s-a respins cererea inculpatului de judecare a cauzei în baza probelor administrate în faza urmăririi penale nu este susceptibilă căilor de atac.

26. Dacă în cadrul examinării conform procedurii simplificate după audierea inculpatului și/sau în timpul dezbaterilor au apărut circumstanțe care exclud aplicarea dispozițiilor art.364¹CPP, instanța de judecată, deliberând în conformitate cu prevederile art.383 CPP, prin o nouă încheiere motivată, va relua judecarea cauzei și va judeca cauza în procedură generală.

De exemplu, instanța, cu ocazia deliberării, nu este lămurită asupra împrejurărilor de fapt ale cauzei sau fapta imputată inculpatului nu a fost încadrată corect, dacă se constată că există vreo încălcare a normelor imperative din Codul de procedură penală.

27. La judecarea cauzelor penale în procedura simplificată, sentințele se adoptă potrivit regulilor generale prevăzute în art.392-396 CPP, cu soluționarea chestiunilor menționate în art.397 și 398 CPP.

Partea introductivă a sentinței, în afară de datele expuse în art.393 CPP, conține mențiunea despre judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă:

- descrierea faptei prejudiciabile recunoscute de inculpat și considerate ca fiind dovedită, indicându-se modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii;
- analiza probelor prezentate de procuror și acceptate de inculpat pe care se întemeiază sentința;
- indicațiile asupra circumstanțelor care atenuază sau agravează pedeapsa;
- încadrarea juridică a faptei pentru care se condamnă inculpatul;
- mențiunea referitor la recidivă;
- stabilirea limitelor pedepsei calculate conform prevederilor art.364¹ alin.(8) CPP și motivarea pedepsei aplicate;
- soluționarea chestiunilor legate de condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, dacă este cazul.

28. La examinarea cauzei în procedura simplificată, în cazul adoptării sentinței de condamnare, instanța de judecată se va pronunța asupra acțiunii civile, în cazul în care inculpatul o recunoaște integral. Conform art.225 alin.(3) CPP (red. 01.07.2016), odată cu soluționarea cauzei penale, judecătorul urmează să soluționeze acțiunea civilă.

[Pct.28 alin.(1) modificat prin Hotărârea Plenului CSJ nr.19 din 26.03.2018]

[Pct.28 alin.(2,3) excluse prin Hotărârea Plenului CSJ nr.19 din 26.03.2018]

29. În situația în care, în cauză sunt mai mulți inculpați și numai unul/unii dintre aceștia recunosc toate faptele reținute în sarcina lor prin rechizitoriu, instanța va proceda potrivit regulilor procedurii simplificate pentru aceștia, dispunând, *după admiterea cererii*, prin încheiere, disjungerea cauzei pentru ceilalți inculpați, în cazul în care disjungerea este posibilă.

Inculpații judecați în procedura simplificată pot fi audiați ca martori în cauza disjunsă cu privire la ceilalți inculpați.

Judecătorul care a pronunțat soluția de condamnare a inculpatului/ților potrivit procedurii simplificate, se află într-o situație de incompatibilitate de a judeca cauza disjunsă cu privire la ceilalți participanți la săvârșirea infracțiunii.

30. Împotriva sentinței adoptate de prima instanță în urma judecării în procedura simplificată, părțile pot exercita calea de atac a apelului, de regulă, sub aspectul individualizării pedepsei, inculpatul neputând renunța la opțiunea de a fi judecat potrivit procedurii simplificate.

În situația aplicării de către prima instanță a dispozițiilor art.364¹CPP, instanța de apel este obligată să verifice în principiu îndeplinirea cerințelor dispozițiilor art.364¹alin.(1) și (4) CPP și nu poate reține o altă situație de fapt și o altă încadrare juridică decât cea reținută în rechizitoriu și de către prima instanță.

În cazul în care prima instanță, pronunțând sentința în procedura simplificată, reține o altă situație și/sau o altă încadrare juridică decât cea constatată (stabilită) în rechizitoriu, instanța de apel, din oficiu, conducându-se de prevederile art.409

alin.(2) CPP, casează sentința primei instanțe și pronunță o nouă hotărîre, prin care constată situația de fapt și încadrează această faptă așa cum au fost formulate în rechizitoriu și stabilește o pedeapsa în conformitate cu prevederile art.364¹ alin.(8) CPP.

În situația în care instanța de apel va constata că opțiunea primei instanțe privind judecarea cauzei potrivit procedurii simplificate a fost viciată din motivul că se constată că în cadrul urmăririi penale au fost încălcate grav normele imperative din Codul de procedură penală care în cadrul procedurii precedente au afectat hotărîrea atacată, instanța de apel, la fel, conducîndu-se de prevederile art.409 alin.(2) CPP, urmează să caseze sentința și să judece cauza după regulile generale prevăzute pentru prima instanță.

31. Potrivit alin.(8) al art.364¹ CPP, inculpatul care a recunoscut săvîrșirea faptelor imputate în rechizitoriu și a solicitat judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza urmăririi penale beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă ori cu muncă neremunerată în folosul comunității.

Analizînd sintagma “*limitelor de pedeapsă prevăzută de lege*” deducem că legiuitorul a avut în vedere că pedeapsa, în cazul în care este închisoarea, se reduce cu o treime din maximul și din minimul prevăzut de sancțiune, stabilindu-se noi limite cu care trebuie să opereze instanța de judecată la stabilirea pedepsei inculpatului.

32. Pedeapsa, în cazul în care este închisoarea, se reduce cu o treime din maximul și din minimul prevăzut de sancțiune, stabilindu-se noi limite cu care trebuie să opereze instanța de judecată la stabilirea pedepsei inculpatului.

Spre exemplu:

a) Inculpatul este condamnat în baza art.188 alin.(2) lit.d) CP, tîlhărie săvîrșită prin pătrundere în încăpere, sancțiunea căruia prevede pedeapsă de la 8 la 10 ani închisoare. Prin reducerea limitelor minime și maxime de pedeapsă cu o treime, se stabilește noua limită minimă și maximă de pedeapsă sub formă de închisoare, care este de la 5 ani și 4 luni - la 6 ani și 8 luni. Astfel, instanța de judecată, după caz, nu va putea stabili o pedeapsă mai mare de 6 ani 8 luni închisoare în baza art.188 alin.(2) CP. Totodată, dacă în cauză sunt prezente circumstanțe atenuante, prevăzute de art.76 CP, în coroborare cu prevederea art.78 alin.(1), (2) CP, pedeapsa poate fi coborîtă pînă la minimul de 5 ani și 4 luni închisoare.

În asemenea cazuri nu este necesar de a face trimitere la prevederile art.79 Cod penal, deoarece limita minimă de pedeapsă s-a stabilit, potrivit art.364¹ alin.(8) CPP.

b) Inculpatul este condamnat, în baza art.190 alin.(1) CP și se află în stare de recidivă periculoasă. Sancțiunea prevede pînă la 3 ani de închisoare, astfel încât, conform art.82 CP (red. 20.07.2017), pedeapsa minimă nu poate fi mai mică de 1 an de închisoare. La judecarea cauzei, în procedura stipulată de art.364¹ CPP, limita maximă de pedeapsă va fi de 2 ani, iar cea minimă se va reduce cu o treime,

constituind 8 luni. Astfel, după caz, pedeapsa poate fi stabilită în limita de la 8 luni – la 2 ani de închisoare.

c) Dacă pedeapsa prevăzută de lege prevede închisoare și detențiunea pe viață, instanța, ajungând la concluzie că urmează să fie aplicată pedeapsa sub formă de închisoare, va reduce cu o treime din maximul și din minimul pedepsei prevăzut de sancțiune. În cazuri în care instanța va concluziona că este necesar de a aplica cea mai severă pedeapsă sub formă de detențiune pe viață, ea va menționa despre acest fapt în partea descriptivă a hotărârii și va aplica pedeapsa cu închisoare de 30 de ani, conducându-se de dispozițiile art.364¹ alin.(8) CPP.

[Pct.32 lit.b) în redacție nouă prin Hotărârea Plenului CSJ nr.19 din 26.03.2018]

33. În cazul condamnării inculpatului minor, instanța va stabili limitele de pedeapsă ce urmează a fi aplicată minorului (art.70 alin.(3) Cod penal), având în vedere că termenul maxim al închisorii, prevăzut de legea penală pentru infracțiunea săvârșită, se reduce la jumătate.

Exemplificăm prin cazul condamnării inculpatului minor în baza art.188 alin.(2) lit.d) CP, sancțiunea căruia prevede pedeapsa maximă 10 ani închisoare. În temeiul art.70 alin.(3) CP, pedeapsa maximă pentru acest inculpat nu va putea depăși 5 ani închisoare. Acest termen deja este sub limita minimă prevăzută de sancțiune, dar în raport cu prevederea art.364¹CPP, limita maximă a pedepsei închisorii urmează a fi calculată din termenul de 5 ani redus cu o treime. Noul termen obținut, de 3 ani și 4 luni, este limita maximă de pedeapsă sub formă de închisoare, care poate fi numită inculpatului minor. La caz, limita minimă se va reține, având în vedere prevederea art.70 alin.(2) CP. limita generală de 3 luni închisoare, din care însă nu se mai poate face reducere.

Dacă minorul a săvârșit o tentativă la o infracțiune și optează pentru procedura simplificată a recunoașterii vinovăției, limitele pedepsei de la care se va aplica reducerea prevăzută de art.364¹ alin.(8) CPP sunt cele prevăzute pentru tentativă la infracțiunea respectivă, reduse apoi la jumătate.

34. Modalitate menționată de calculare a limitelor maxime și minime se va efectua și în cazul stabilirii pedepsei muncii neremunerate în folosul comunității, precum și la stabilirea pedepsei cu amendă, doar că limitele maxime și minime se vor reduce cu o pătrime.

Spre exemplu:

a) Inculpatul este condamnat, în baza art.327 alin.(1) CP (red. 29.07.2016), la o pedeapsă sub formă de amendă. Sancțiunea articolului dat prevede pedeapsa cu amendă, în mărime de la 650 la 1150 de unități convenționale. Prin reducerea limitelor minime și maxime de pedeapsă cu o pătrime, se stabilește noua limită minimă și maximă de pedeapsă sub formă de amendă, care este de la 488 la 863 de unități convenționale. În cazul dat, ținând cont de dispozițiile art.64 alin.(3) CP (red. 29.07.2016), pedeapsa sub formă de amendă urmează a fi numită în limitele minime generale de 500 de unități convenționale și în cele maxime de 863 de unități convenționale.”

La caz, limita minimă se va reține, având în vedere stipulările art.64 alin.(3) CP (red. 29.07.16), conform cărora, limita minimă generală a pedepsei sub

formă de amendă constituie 500 de unități convenționale și care nu mai poate fi redusă.

b) Inculpatul este condamnat în baza art.152 alin.(1) Cod penal la o pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, sancțiunea căruia prevede pedeapsa cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore. Prin reducerea limitelor minime și maxime de pedeapsă cu o treime, se stabilește noua limita minimă și maximă de pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, care este de la 133 la 160 de ore, și deci pedeapsa urmează a fi stabilită în aceste limite.

La caz, limita minimă se va reține, ținând cont de prevederile art.67 alin.(2) Cod penal, limita minimă generală de 60 de ore, din care nu se mai poate face reducere.

[Pct.34 lit.a) alin.1,2 în redacție nouă prin Hotărârea Plenului CSJ nr.19 din 26.03.2018]

35. În situația în care instanța stabilește și circumstanțe atenuante prevăzute de art.76 CP, aplicarea efectelor circumstanțelor atenuante se face conform art.78 CP, prin raportarea la limitele pedepsei reduse ca urmare a aplicării procedurii prevăzute de art.364¹ alin.(8) CPP.

[Pct.35 alin.2 exclus prin Hotărârea Plenului CSJ nr.19 din 26.03.2018]

PREȘEDINTELE

**CURȚII SUPREME DE
JUSTIȚIE**

**Mihai
POALELUNGI**

Chișinău, 16 decembrie 2013.

Nr.13.